

Afbeelding van St. Maarten in Trier (Martinusklooster)

Hoe Maartensdijks is de heilige St. Maarten?

Een kort beeldverhaal Door Anne Doedens

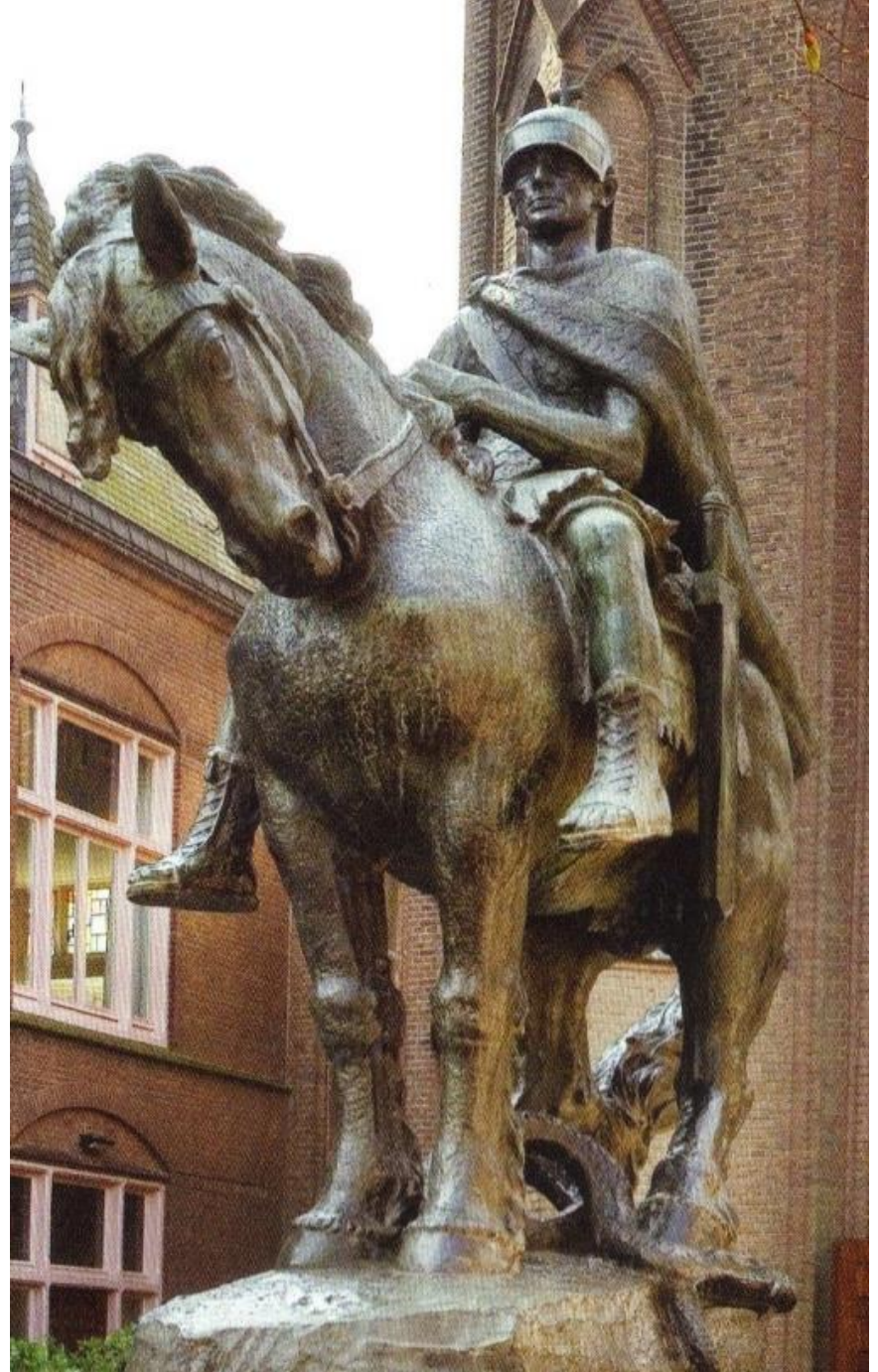
Op 11 november gaan de kinderen in Maartensdijk langs de deuren, bij de vering van Sint Maarten. Zij zingen

Sint-Maarten, Sint-Maarten is jarig vandaag. Nu branden de lichtjes dat doen wij zo graag. Elf november is de dag dat mijn lichtje, dat mijn lichtje. Elf november is de dag, dat mijn lichtje branden mag. Sint-Maarten, Sint-Maarten, de koeien hebben staarten. De meisjes hebben rokjes aan. Daar komt Sint-Martinus aan. Geef een appel of een peer. Ik kom het hele jaar niet weer. Het hele jaar dat duurt zo lang, tot mijn lichtje branden kan.

Sint Maarten: een Utrechtse en een Maartensdijkse heilige. Het begint in of liever bij de Dom, gebouwd over de restanten van Willibrords kerk. In de pandhof van de dom vindt men de beelden van Sint Maartens levensverhaal in de timpanen boven de vensters. Hier het beeldje in het midden van de Pandhof (foto AD).

Sint Maarten is als standbeeld te zien op het voorplein van de Martinuskerk (bij de Oude Gracht): een Romeins soldaat te paard. Sint Maarten werd geboren in 316 in Hongarije. Hij diende als militair in het Romeinse leger en werd na vijftwintig jaar krijgsdienst christen en later kluizenaar.

Sint Maarten op een timpaan boven de ingang van de pandhof vanuit de Dom.

Bijna 80 jaar oud sterft
Martinus van Tours, in
397 na Christus, Hij
wordt naar zijn
bisschops-stad gebracht.

(Hiernaast een blad uit
een twaalfde-eeuws
manuscript: het
Sacramentaire de St.
Martin in de
Stadsbibliotheek van
Tours,)

In zijn bisschopsstad Tours wordt een kathedraal met zijn naam gebouwd ... (Schildering boven het hoofdaltaar van de parochiekerk van Kröv aan de Moezel).

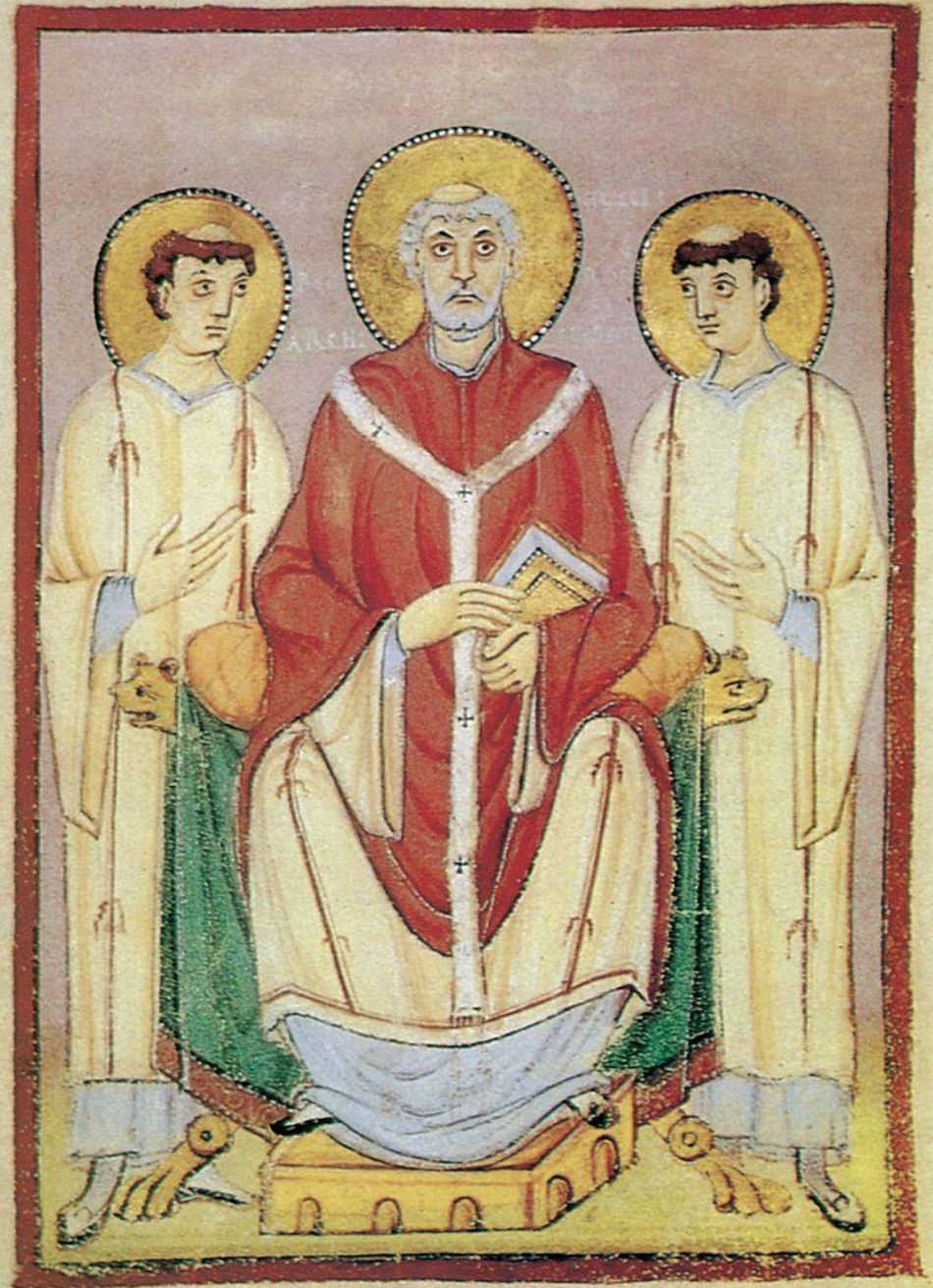
Al heel snel is hij zo beroemd dat een eeuw na zijn dood de Frankenkoning Clovis zich bekeert, geïnspireerd door St. Maarten (zie hiernaast), (Hierboven: afbeelding van de St. Maartensbasiliek in Tours uit 1932, bron: de site van deze kerk).

Zijn beeltenis komt
veel voor in de stad
Utrecht en omgeving.
We zagen al de
timpanen van de
Pandhof van de Dom.
Hij staat ook op de
deuren van diezelfde
eeuwenoude kerk in
de vorm van moderne
kunst.

Waarom Utrecht?
Het was Willibrord
die de eerste kerk
hier dichtbij, de
voorganger van
de Dom, in de
zevende eeuw
naar St. Maarten
noemde.

(Willibrord op een
tiende eeuwse
boekillustratie
(Bibliothèque
Nationale de De
France)

Door de zending Willibrord werd Sint Maarten de leidsman van de volgende bisschoppen van Utrecht, priesters en heren, geestelijken en vorsten. Hieronder een veertiende/vijftiende eeuwse stadszegel van Utrecht.)

Waarom koos Willebrord St. Maarten? Hij was een goed voorbeeld van een gelovige, door zich spontaan als christen liet kennen door zijn daden. Daarbij was het de volgende al dan niet echt gebeurde actie die hem meest bekend maakte: op een koude dag deelde hij als Romeins militair, op een koude dag, bij de stadspoort van Amiens zijn rode soldatenmantel met een arme naakte bedelaar. In een droom nadien, zag hij dat hij zijn halve mantel met Jezus had gedeeld.

(Hiernaast: een romantiserend beeld van deze daad van barmhartigheid, door Antoon van Dyck, olieverfschilderij, in de parochiekerk van Zaventem 1250 jaar na St, Maartens dood gemaakt.)

Maar deze vierde-
eeuwse Romeinse
militair zou meer
gedaan hebben:
bestreed afgoden
en bijgeloof, hakte
beelden om, wekte
kinderen tot leven,
ontmaskerde de
duivel en joeg na
zijn dood de
Noormannen weg.
Hij wordt een icoon
van de kerk.
Afgebeeld is een
zestiende-eeuws
koorkapschild uit
het Utrechtse
Museum
Catharijneconvent.

Tredend in Christus' voetsporen werd St. Maarten in het verhaal genezer, wonderdoener. Hier is hij afgebeeld in Flora's hof te Utrecht, dicht bij de Dom.

St. Maarten was vanaf de middeleeuwen niet meer weg te denken (ook niet na de reformatie van meer dan 400 jaar geleden). Hij werd symbolisch heer van stad en land van het Sticht Utrecht. Zijn beeld staat op de wapens vaandels van stad en land van het Sticht. Sint Maartens rood (de buitenzijde van de mantel) en wit (de binnenzijde) staan voor de kleuren van de aan de bedelaar – symbool voor Christus - geschonken halve mantel.

Men ziet hem overal. Ook in
nieuwe Utrechts wijken is hij aanwezig.

Zoals op de preekstoel van de Martinuskerk
in Tuindorp.

Hij is ook te zien op het
gedenkraam van de Utrechtse
studenten-vereniging Veritas;
evenals op veel meer plaatsen
...

En elders ...

Zoals op een glas-in-loodraam in het Maartensdijkse gemeentehuis, ooit bestuurscentrum van een gemeente die ooit Oostveen heette, op grond die onder het gezag van het kapittel van de Utrechtse Dom of St. Maartenskerk viel. Of zoals in en bij de katholieke kerk van Maartensdijk. Zie het artikel op deze site over Sint Maarten en Maartensdijk.

